

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z CHEMII W GIMNAZJUM NR 3

Przedmiotowy system oceniania został opracowany na podstawie:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dziennik Ustaw 2015 poz. 843)
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dziennik Ustaw 2015 poz. 959)
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 27 VIII 2012 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dziennik Ustaw 2012, poz.977, załącznik 4)
4. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dziennik Ustaw 2015 poz. 1113)
5. USTAWY z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty (Dziennik Ustaw z 2015r. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35,64, 195 i 668), , ostatnia zmiana (Dziennik Ustaw 2016 poz. 1010)
6. Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw. (Dziennik Ustaw 2015 poz. 1113)

Przedmiotowy System Oceniania opracowany jest zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

Zespół przedmiotowy ustala co następuje:

I. INFORMACJE WSTĘPNE

1. PSO jest skorelowany z WSO.
2. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
3. Każdy uczeń może przekazywać swoją wiedzę i umiejętności w różny sposób, różnymi metodami i drogami mając prawo do wyboru własnej drogi, pod warunkiem, że jest ona zgodna z ogólnie przyjętymi założeniami i kryteriami oceniania.
4. Prace klasowe są obowiązkowe.
5. Uczeń nieobecny na pracy klasowej ma obowiązek napisania jej w terminie ustalonym przez nauczyciela (dla wszystkich uczniów nauczyciel ustala jeden termin – nie dłuższy niż dwa tygodnie). Nie przystąpienie w tym terminie do sprawdzianu jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej (poza szczególnymi przypadkami).
6. Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub kartkówce może być rozliczony ze znajomości materiału będącego przedmiotem w/w pracy pisemnej niezwłocznie po przybyciu do szkoły (w uzasadnionych przypadkach – np. dłuższa choroba, może to być termin późniejszy uzgodniony z nauczycielem - uczeń ma obowiązek poinformowania nauczyciela o swojej dłuższej nieobecności w szkole tuż przed lekcją).

7. W przypadku nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych uczeń ma obowiązek uzupełnić z czasu jego nieobecności notatki z lekcji.
8. Uczeń ma prawo być nie przygotowanym do zajęć raz w semestrze. Należy to jednak zgłosić niezwłocznie po rozpoczęciu lekcji (nie dotyczy to jednak sprawdzianów i kartkówek, z wyjątkiem uzasadnionych przyczyn).
9. Nauczyciel może przyznać prawo do większej liczby zwolnień z powodu nieprzygotowania lub braku zadania.
10. W pracy z uczniami posiadającymi opinie PPP o dostosowaniu lub indywidualizacji, indywidualizuje się wymagania szkolne stosownie do aktualnych możliwości ucznia uwzględniając występujące dysfunkcje i rodzaj zaburzeń, stosując między innymi zasady stopniowania trudności i pozytywnego wzmocnienia.
11. Wszystkie sprawy sporne, rozstrzygane będą zgodnie z rozporządzeniami MEN oraz WSO.

II. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIANIU:

1. Znajomość, rozumienie i stosowanie pojęć chemicznych.
2. Znajomość i stosowanie poznanych definicji.
3. Interpretowanie zależności wyrażonych za pomocą wzorów, wykresów, schematów, tabel.
4. Matematyzowanie prostych sytuacji (zapis treści zadania za pomocą symboliki matematycznej).
5. Posługiwanie się symboliką i językiem chemicznym.
6. Samodzielne myślenie, prowadzenie prostych rozumowań chemicznych.
7. Rozwiązywanie zadań:
 - z wykorzystaniem poznanych metod, weryfikowanie otrzymanych wyników,
 - stosowanie wiedzy przedmiotowej w rozwiązywaniu problemów matematyczno-przyrodniczych (korelacja z innymi przedmiotami),
 - stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych.
8. Posiadanie wyobraźni przestrzennej.
9. Prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach.
10. Aktywność na lekcjach, praca w grupach i własny wkład pracy ucznia.

III. OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

1. Formy pisemne
 - Sprawdziany
 - ✓ całogodzinne, obejmujące materiał po zrealizowaniu danego działu,
 - ✓ zapowiedziane i zapisane w dzienniku z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem,
 - ✓ poprzedzone co najmniej 1-godzinną powtórką.
 - Kartkówki
 - ✓ 10 – 20 minutowe,
 - ✓ obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (traktowane jak odpowiedź ustna),
 - ✓ bez zapowiedzi,
 - ✓ nauczyciel może zapowiedzieć kartkówkę z większej partii materiału zawierającą wiadomości konieczne do wprowadzenia nowych treści.
 - Prace domowe
 - Tematy dodatkowe (praca w grupach, referaty, prezentacje, prace długoterminowe itp)

- Badania kompetencji - zgodnie z harmonogramem planu dydaktycznego szkoły w danym roku szkolnym

2. Formy ustne

- Odpowiedzi bieżące przy tablicy, z uwzględnieniem rzeczowości, stosowania języka chemicznego, rozbudowanej formy wypowiedzi.
- Aktywność przy rozwiązywaniu przykładów na lekcji, oraz wypowiedzi, ciekawe [inne od typowych] sposoby rozwiązywania zadań lub problemów, inne niż prezentowane w czasie lekcji lub podane w obowiązującym podręczniku, przygotowanie ciekawostek chemicznych itp.
- Referowanie tematów dodatkowych.

Kryteria ocen poszczególnych form:

Zadania klasowe / badania kompetencji	Sprawdziany / Kartkówki/ zadania domowe/ zadania dodatkowe	Odpowiedzi ustne
W Wg punktacji: 100% - 91% - bdb 90% - 76% - db 75% - 51% - dst 50% - 35% - dop 34% - 0% - ndst 100% + zad. dodat. - cel UWAGA ● Obniża się próg wymagań na ocenę dopuszczającą do 28% dla uczniów posiadających opinie PPP o dostosowaniu wymagań edukacyjnych (obniżony stopień inteligencji). ● Uczniom posiadającym opinię PPP o dysleksji uwzględnia się typowe błędy dyslektyczne (zgodnie z opinią PPP). ● W przypadku uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego istnieje możliwość opracowania zadań klasowych zgodnych z ich potrzebami i możliwościami (umiejętnościami).	Sposób i skala procentowa użyta do ich oceny może być ustalana oddzielnie w zależności od ich budowy, czyli rodzaju i stopnia trudności zadań (tzn. czy zadania są tylko z poziomu podstawowego obejmującego zakres wymagań koniecznych (dop) i podstawowych (dst), czy z poziomu ponadpodstawowego obejmującego zakres wymagań rozszerzających (db), dopełniających (bdb), ewentualnie wykraczających (cel)	Przy kontroli ustnej, nauczyciel wystawia ocenę w sposób elastyczny biorąc pod uwagę: ✓ stopień trudności rozwiązywanych zadań ✓ trafność doboru metod rozwiązania ✓ operowanie językiem chemicznym ✓ tempo pracy, ✓ samodzielność, ✓ liczbę i rodzaj popełnionych błędów, ✓ umiejętność uogólniania, uzasadniania, analizowania tematu lub zadania ✓ formułowanie spostrzeżeń ✓ wyrażanie sądów UWAGA W przypadku uczniów z opiniami lub orzeczeniami przy wystawianiu oceny należy brać pod uwagę przede wszystkim zaangażowanie i włożony w pracę wysiłek oraz opanowanie materiału na miarę możliwości ucznia.

UWAGI:

- w pracach pisemnych zadania powinny mieć zróżnicowany stopień trudności,
- zestawy zadań muszą zawierać odpowiednią ilość zadań sprawdzających wiedzę i umiejętności ucznia z zakresu wymagań koniecznych i podstawowych, tak aby każdy uczeń miał możliwość osiągnięcia sukcesu w postaci uzyskania oceny pozytywnej,

- budowa zestawu zadań klasowych, badania kompetencji, powinna być wzorowana na arkuszach egzaminacyjnych (zadania testowe i otwarte z uwzględnieniem odpowiednich proporcji).

3. Ilość ocen

- Sprawdziany:
 - ✓ co najmniej 1 w semestrze
 - ✓ termin oceny pracy przez nauczyciela zgodnie z WSO – 2 tygodnie
- Kartkówki + odpowiedzi ustne - formy sprawdzające bieżący materiał, co najmniej 2 w semestrze.
- Zadania domowe; co najmniej 1 w semestrze.
- Aktywność - za w/w formy aktywności uczeń może otrzymać ocenę w postaci stopnia lub „+”.
- Badania wyników
 - ✓ ilość wg planu pracy dydaktycznej szkoły na dany rok szkolny,
 - ✓ wpis do dziennika razem z procentową ilością punktów.

4. Formy i sposoby poprawiania ocen częściowych

- Odpowiedzi ustne
- Prace pisemne
 - ✓ uczeń ma prawo poprawić ocenę ndst. z zadania klasowego, sprawdzianu w terminie i na zasadach uzgodnionych przez nauczyciela (nie później niż w ciągu dwóch tygodni),
 - ✓ ocena z poprawy zostaje wpisana obok oceny uzyskanej wcześniej pod warunkiem, że uczeń uzyskał z poprawy ocenę wyższą,
 - ✓ w przypadku nie poprawienia oceny nauczyciel podkreśla ocenę, ocena taka informuje że, uczeń nie opanował w większym zakresie treści programowych,
 - ✓ zadania domowe - brak możliwości poprawy.
- Zadania dodatkowe
 - ✓ Nie ma możliwości poprawy ocen z zadań dodatkowych.
 - ✓ Uczeń ma prawo zrezygnować z oceny z takiej pracy, jeśli ocena nie jest dla niego satysfakcjonująca.

5. Brak przygotowania ucznia do zajęć:

- ilość nieprzygotowań do zajęć ustala nauczyciel,
- uczeń może być nieprzygotowany do zajęć z przyczyn losowych lub choroby,
- nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z obowiązku przygotowania się do niej; chyba że był to okres co najmniej jednego tygodnia;
- uczeń zgłasza swą wcześniejszą nieobecność nauczycielowi na początku lekcji i uzgadnia z nim termin uzupełnienia braków,
- nieobecność ucznia na lekcji zobowiązuje go do uzupełnienia materiału we własnym zakresie,
- jeśli uczeń nie zgłosi nieprzygotowania lub braku pracy domowej na początku lekcji, upoważnia to nauczyciela do wystawienia mu oceny niedostatecznej,
- zgłoszenie nieprzygotowania w czasie wywołania do odpowiedzi nie będzie uwzględnione przez nauczyciela,
- nieprzygotowanie nie zwalnia z zapowiadanych prac pisemnych.

IV. PROCEDURA USTALANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I KOŃCOWOROCZNEJ

1. Ocenę śródroczną i końcoworoczną wystawia nauczyciel z co najmniej trzech ocen częściowych.
2. Przy ocenie końcoworocznnej brana jest pod uwagę ocena śródroczna (traktowana jest jako dodatkowa ocena z pracy klasowej).
3. Przy wystawianiu oceny klasyfikacyjnej nauczyciel bierze pod uwagę ilość „+” lub „-” jakie uczeń otrzymał w danym semestrze.
4. Ocena z badania kompetencji ma przede wszystkim charakter wspomagający i diagnostyczny (może mieć wpływ na podwyższenie oceny klasyfikacyjnej i nie może w znaczący sposób pogorszyć oceny klasyfikacyjnej ucznia, która wynika z jego ocen częściowych).
5. Uczeń może mieć wystawioną ocenę z mniejszej liczby ocen częściowych, w dwóch następujących przypadkach:
 - absencja nauczyciela
 - absencja ucznia pod warunkiem, że nie jest niższa niż 50%
6. Przy wystawianiu ocen klasyfikacyjnych ważna jest waga ocen częściowych. Przyjmuje się następującą kolejność wag ocen częściowych w kolejności od najwyższej do najniższej:
 - oceny z pisemnych prac klasowych,
 - oceny ze sprawdzianów,
 - oceny z odpowiedzi ustnych/ kartkówek,
 - pozostałe oceny mają charakter wspomagający.
7. Przy wystawianiu ocen klasyfikacyjnych brany jest również pod uwagę
 - rozwój ucznia (jakie czyni postępy w danym czasie);
 - wkład pracy w stosunku do zdolności.

V. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA OCEN KLASYFIKACYJNYCH WYŻSZYCH NIŻ PRZEWIDYWANE

Uczeń ma prawo ubiegać się o ocenę o stopień wyższą niż przewidywana i proponowana przez nauczyciela jeśli:

1. Uzasadni, że ocena została wystawiona niezgodnie z procedurą zawartą w PSO.
2. Spełnia następujące warunki:
 - z prac klasowych i sprawdzianów w danym semestrze ma co najmniej 50% ocen takich o jakie się ubiega uzyskanych w pierwszym terminie (jedynie przy dłuższej nieobecności spowodowanej chorobą dopuszcza się drugi termin)
 - wykorzystał wszystkie możliwości poprawy ocen z prac pisemnych na ocenę co najmniej taką o jaką się ubiega.

UWAGA

Uczeń, który świadomie unika pierwszych terminów prac pisemnych, traci możliwość ubiegania się o podwyższenie oceny.

VI. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

1. wykazuje nieznajomość podstawowych wiadomości, która uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy;
2. wykazuje brak umiejętności stosowania poznanych wiadomości (uczeń nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim – elementarnym stopniu trudności, nawet przy dużej pomocy i naprowadzeniu ze strony nauczyciela);
3. popełnia rażące usterki w przedstawianiu zdobytych wiadomości (tj. błędy rzeczowe czyli: nieznajomość pojęć; błędy logiczne czyli błędne rozumowania);
4. wykazuje bierną postawę na lekcjach (nie pisze notatek, nie uważa) oraz bierność wobec proponowanej pomocy przez nauczyciela (np. pomoc koleżeńska, zajęcia wyrównawcze);
5. wykazuje całkowity brak systematyczności;
6. ma lekceważący stosunek do obowiązków szkolnych (nie noszenie zeszytu, nie odrabianie zadań domowych, unikanie sprawdzianów pisemnych, lekceważący stosunek do możliwości poprawy częściowych ocen niedostatecznych).

Ocena dopuszczająca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

1. ma wyraźne braki w opanowaniu podstawowych wiadomości, ale braki te nie uniemożliwiają uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki;
2. nie rozumienie materiału programowego;
3. stosuje zdobyte wiadomości przy wydatnej pomocy ze strony nauczyciela (tzn. bardzo proste zadania rozwiązuje w miarę samodzielnie, proste przy pomocy nauczyciela);
4. zna podstawowe pojęcia,
5. często popełnia usterki;
6. jego język chemiczny jest bardzo ubogi, jednak w miarę komunikatywny;
7. wykazuje przeważnie brak aktywności na lekcjach;
8. zauważa się bardzo częste odstępstwa od systematycznej pracy;
9. posiada właściwy stosunek do obowiązków szkolnych.

Ocena dostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

1. zna podstawowe treści programowe;
2. rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności samodzielnie, jedynie czasem przy pomocy nauczyciela;
3. przedstawia i stosuje zdobyte wiadomości z usterkami (nie popełnia jednak rażących błędów rzeczowych, są to jedynie:
 - błędne rozumowanie, dające tylko częściowe rozwiązanie zadania,
 - niepoprawny język chemiczny,
4. wykazuje sporadyczną aktywność na lekcjach (w miarę swoich możliwości);

5. pracuje w miarę systematycznie;
6. ma właściwy stosunek do obowiązków szkolnych.

Ocena dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

1. posiada dobrą znajomość materiału programowego (jedynie minimalne braki w jego opanowaniu);
2. rozumienie materiału jest tylko częściowo inspirowane przez nauczyciela;
3. samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne wraz z komentarzem lub przy niewielkim naprowadzeniu ze strony nauczyciela;
4. rozumie większość relacji między elementami wiedzy;
5. prezentuje zdobytą wiedzę z drobnymi usterkami (omyłki czyli błąd nieuwagi popełniony przy przepisywaniu, błędy językowe czyli „przejęzyczenie”, mało precyzyjne sformułowanie, błędny zapis przy prawidłowym rozumowaniu);
6. nie popełnia błędów rzeczowych, logicznych;
7. wykazuje sprawność rachunkowa;
8. posiada umiejętność posługiwania się językiem chemicznym;
9. wykazuje częstą aktywność na lekcjach;
10. wykazuje bardzo sporadycznie odstępstwa od systematycznej pracy;
11. jego prace pisemne są staranne i czytelne.

Ocena bardzo dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

1. wykazuje pełną znajomość materiału programowego;
2. potrafi dokonać wyboru optymalnej drogi rozwiązania każdego zadania;
3. wykazuje samodzielność argumentacji, elastycznego i prawidłowego wnioskowania;
4. wykazuje wysoką sprawność języka chemicznego, świadomie, trafnie używa i stosuje terminy chemiczne;
5. używa pełnych, zwiezłych wypowiedzi;
6. wykazuje wysoką sprawność rachunkowa;
7. nie popełnia żadnych błędów;
8. w pracach pisemnych przedstawia ciąg zapisów konsekwentny, w porządku odpowiadającym tokowi rozwiązania, ponadto prace są staranne, czytelne, zawierają niezbędny komentarz.

Ocena celująca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

1. jego znajomość treści wykracza poza materiał programowy wraz z uzasadnieniem ich poprawności;
2. potrafi samodzielnie wykorzystywać wiadomości w sytuacjach problemowych;
3. jego język chemiczny jest na bardzo wysokim poziomie;

4. bezbłędnie, sprawnie i samodzielnie prezentuje zdobytą i rozszerzoną wiedzę;
5. wykazuje stałą aktywność;
6. prezentuje oryginalne wypowiedzi i rozwiązania;
7. 100% umiejętnie posługuje się zdobytą wiedzą w sytuacji nietypowej;
8. swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł,
9. bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach chemicznych.

VII. INFORMOWANIE UCZNIÓW I RODZICÓW O KRYTERIACH I WYMAGANIACH

1. Na początku roku szkolnego (najpóźniej do 15 września) nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO zwracając szczególną uwagę na kryteria oceniania i wymagania, oraz ich dostępie.
2. Wychowawca klasy na pierwszym zebraniu zapoznaje rodziców z PSO oraz jego dostępie.
3. Uczniowie i rodzice potwierdzają podpisem fakt zapoznania ich z w/w informacjami na liście dołączonej do PSO.

VIII. EWALUACJA

PSO podlega ewaluacji po upływie każdego roku szkolnego.

IX. UWAGI KOŃCOWE

PSO, szczegółowe wymagania edukacyjne, czyli kryteria oceniania w zakresie obowiązkowych treści nauczania, niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen klasyfikacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, są dostępne u nauczycieli chemii, w bibliotece szkolnej, u dyrektora ds. dydaktycznych gimnazjum, na szkolnej stronie internetowej.